

Wrocław, dnia 25 marca 2022 r.

**Sprawozdanie Rektorskiej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia
w Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu
za rok akademicki 2020/2021**

System Zapewnienia Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu funkcjonuje w oparciu o Zarządzenie nr 35/2022 Rektora Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu z dnia 15 lutego 2022 roku w sprawie organizacji i funkcjonowania Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia (USZJK) w Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu (UPWr) i obejmuje dwa poziomy:

Poziom I – Wydziałowe Komisje ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia (WKds.ZJK),
Poziom II – Rektorska Komisja ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia (RKds.ZJK).

Oceny funkcjonowania Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia na szczeblu uczelni dokonała Rektorska Komisja ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, powołana Zarządzeniem nr 317/2020 Rektora Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu z dnia 19 października 2020 roku w sprawie powołania Rektorskiej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia na okres do 31 sierpnia 2024, w następującym składzie:

Przewodniczący: prof. dr hab. inż. Krzysztof Pulikowski

Członkowie:

- dr hab. Aleksander Chrószcz, profesor uczelni – Wydział Medycyny Weterynaryjnej,
- dr hab. inż. Anna Czubaszek, profesor uczelni – Wydział Biotechnologii i Nauk o Żywności,
- dr hab. inż. Joanna Kamińska, profesor uczelni – Wydział Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji,
- dr hab. inż. Jacek Twardowski, profesor uczelni – Wydział Przyrodniczo-Technologiczny,
- dr hab. inż. Magdalena Zatoń-Dobrowolska, profesor uczelni – Wydział Biologii i Hodowli Zwierząt,
- dr Katarzyna Lech-Książkiewicz – dyrektor Centrum Spraw Studenckich,
- Sandra Mulica – przewodnicząca Samorządu Studenckiego UPWr,
- Justyna Załuska – członkini zarządu Samorządu Studenckiego UPWr ds. jakości kształcenia,

Zakres analizowanych danych obejmował informacje przedstawione w raportach sporządzonych przez WKds.ZJK oraz w sprawozdaniach udostępnionych przez Dział Współpracy z Zagranicą i Centrum Spraw Studenckich.

1. Sprawozdanie z realizacji działań naprawczych wskazanych w raporcie RKds.ZJK w poprzednim roku akademickim – dr Katarzyna Lech-Książkiewicz

Na wstępie należy zaznaczyć, że realizacja programu naprawczego była utrudniona przez ograniczenia związane z pandemią COVID-19. Podkreślić należy, że ww. utrudnienia były jednak znacznie mniejsze niż te, które wystąpiły w poprzednim roku akademickim.

Rozpoczęto realizację wszystkich (7) zadań naprawczych wskazanych w sprawozdaniu RKds.ZJK za rok akademicki 2019/2020 do realizacji z poziomu uczelni, a wynikami tych prac są:

- 1) opracowanie i wdrożenie jednolitego systemu uznawania efektów uczenia się uzyskanych za granicą i uregulowanie ww. kwestii w § 22 Regulaminu studiów wprowadzonego uchwałą nr 18/2021 Senatu Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu z dnia 23 kwietnia 2021

- roku w sprawie uchwalenia Regulaminu studiów Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu (Rozdział 13 Zasady przenoszenia i uznawania punktów ECTS);
- 2) dopracowanie procedury antyplagiatowej, w szczególności w zakresie zmniejszenia liczby uprawnionych zapożyczeń i ograniczenia konieczności sporządzania szczegółowych raportów uzasadniających przekroczenia wskaźników, poprzez wdrożenie w UPWr weryfikacji oryginalności pisemnych prac dyplomowych w Jednolitym Systemie Antyplagiatowym. Ww. kwestie uregulowano pierwotnie w zarządzeniu nr 421/2020 Rektora Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu z dnia 28 grudnia 2020 roku w sprawie zasad weryfikacji oryginalności pisemnych prac dyplomowych i magisterskich oraz obsługi procesu dyplomowania w Uniwersyteckim Systemie Obsługi Studiów, a następnie dopracowano w związku z aktualizacją systemu APD i możliwością automatyzacji procesu kierowania prac dyplomowych do badania antyplagiatowego, wprowadzając w jego miejsce nowe zarządzenie - Zarządzenie nr 108/2021 Rektora Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu z dnia 16 czerwca 2021 roku w sprawie zasad weryfikacji oryginalności pisemnych prac dyplomowych oraz obsługi procesu dyplomowania w Uniwersyteckim Systemie Obsługi Studiów;
 - 3) opracowanie nowych wzorów recenzji prac dyplomowych, obejmujących ocenę spełnienia przez pracę wymogów stawianych poszczególnym rodzajom prac dyplomowych /licencjackich, inżynierskich i magisterskich/ w zakresie realizacji efektów uczenia się dla konkretnego charakteru pracy; dyskusja nad nowymi wzorami recenzji jest przewidziana na marcowym posiedzeniu Senackiej Komisji Spraw Studenckich i Edukacji, a ich wdrożenie nastąpi niezwłocznie po uwzględnieniu uwag prodziekanów i dziekanów jeszcze w semestrze letnim 2021/2022 przed procesem dyplomowania w letniej sesji egzaminacyjnej;
 - 4) mobilizowanie studentów do udziału w ankietyzacji przez Uczelniany Zespół ds. Ankietyzacji przy wiodącej roli przedstawicieli Samorządu Studenckiego z poszczególnych wydziałów, okresowo przed kolejnymi procesami oceny nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz prowadzonych przez nie zajęć dydaktycznych;
 - 5) promowanie wprowadzania do programów studiów przedmiotów oferowanych w języku angielskim w ramach realizacji wymogu 30% programu do wyboru, głównie poprzez dyskusje prowadzone na posiedzeniach Senackiej Komisji Spraw Studenckich i Edukacji, które w grudniu 2021 r. zaowocowały podjęciem decyzji o zwiększeniu liczby ww. przedmiotów w programach studiów przygotowywanych dla cyklu kształcenia rozpoczynającego się od roku akademickiego 2022/2023 oraz podjęciem próby oferowania studentom odbywających studia w ramach programu Erasmus+ głównie zajęć w ramach przedmiotów obowiązkowych prowadzonych w języku angielskim dla polskich studentów, a docelowo sprowadzenie oferty zajęć dla studentów odbywających studia w ramach Erasmus+ wyłącznie do tych przedmiotów;
 - 6) przeprowadzenie szeregu konsultacji z prodziekanami, dziekanami, kierowniczkami dziekanatów, kierownikami i opiekunami praktyk zawodowych w celu opracowania Regulaminu organizacji i odbywania praktyk zawodowych w Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu, przygotowanie projektu aktu prawnego jest finalizowane (projekt zarządzenia reguluje m. in. kwestie zawierania wieloletnich umów o współpracy w ramach organizacji i realizacji praktyk zawodowych z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, doprecyzowuje ramy wizytacji miejsca odbywania praktyk zawodowych przez studentów i systematyzuje zasady realizacji tego procesu), do końca lutego 2022 roku zostanie on skierowany do konsultacji z osobami zaangażowanymi w organizację i zaliczanie praktyk zawodowych, a także nadzór nad ich realizacją. Wprowadzenie ww. Regulaminu w drodze zarządzenia Rektora planowane jest najpóźniej pod koniec marca 2022 roku;

7) przygotowanie projektu zarządzenia zmieniającego zarządzenie nr 201/2020 Rektora Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu z dnia 10 lipca 2020 roku w sprawie ustalenia liczebności grup zajęciowych oraz zasad realizacji i rozliczania zajęć dydaktycznych, w tym praktyk zawodowych, w celu wdrożenia zasad tworzenia grup dla zajęć dydaktycznych prowadzonych w języku angielskim dla studentów odbywających kształcenie na studiach prowadzonych w języku polskim i studentów odbywających studia w ramach Erasmus+ w oparciu o regułę 2 polskich studentów zastępuje jednego studenta zagranicznego, wtedy grupa może powstać minimalnie dla 6 studentów cudzoziemców lub 12 polskich studentów oraz wszystkich kombinacji pośrednich np. 2 studentów z zagranicy i 8 studentów polskich (wprowadzenie ww. zmian planowane jest równoległe z wprowadzeniem Regulaminu w drodze zarządzenia Rektora najpóźniej pod koniec marca 2022 roku, którego wprowadzenie będzie także skutkowało koniecznością uchylecia § 2 niniejszego zarządzenia, które do tego momentu reguluje kwestie organizacji i realizacji praktyk zawodowych w UPWr).

Na podstawie programu naprawczego przyjętego w roku akademickim 2020/2021 na wszystkich wydziałach UPWr przeprowadzono działania w celu wyeliminowania zastrzeżeń do jakości kształcenia wskazanych w sprawozdaniu RKds.ZJK i WKds.ZJK za rok akademicki 2019/2020.

Ponadto w roku akademickim 2021/2022 na wszystkich wydziałach zorganizowano spotkania WKds.ZJK, na których ich przewodniczący zaprezentowali wyniki raportów kierunkowych za rok akademicki 2020/2021. Ze względu na trwającą pandemię COVID-19 spotkania odbyły się zdalnie w trybie rzeczywistym na platformie YouTube a cała społeczność danego wydziału mogła w nich uczestniczyć i zadawać pytania do raportów oraz uczestniczyć w dyskusji na temat doskonalenia jakości kształcenia za pośrednictwem czatu.

2. Ocena metod weryfikacji efektów uczenia się – *dr hab. inż. Jacek Twardowski, prof. uczelni*

W ramach monitorowania i doskonalenia jakości kształcenia na wszystkich kierunkach studiów, w każdym semestrze, prowadzona jest ocena metod weryfikacji efektów uczenia się. Przedmioty do analizy wybierane są w oparciu o rozkład ocen znacząco odbiegający od rozkładu normalnego lub w stosunku do których stwierdzono niezgodności w sylabusie, a także przedmioty, które zostały po raz pierwszy wprowadzone do programu studiów.

W roku akademickim 2020/2021 stwierdzono uchybienia w doborze metod weryfikacji efektów uczenia się w mniej niż 10% przedmiotów prowadzonych łącznie na uczelni. W części były one wynikiem zmian wynikających z nieprzewidzianej wcześniej konieczności wprowadzenia zdalnej formy kształcenia. W raportach kierunkowych zwrócono bowiem uwagę, że wprowadzenie zdalnego procesu kształcenia spowodowało brak możliwości osiągnięcia niektórych efektów praktycznych, przykładowo posługiwanie się sprzętem laboratoryjnym czy wykonywanie analiz. Podobnie nielicznie, pojawiły się zastrzeżenia w odniesieniu do rozkładu ocen. Dotyczyło to głównie przedmiotów fakultatywnych i kierunków o małej liczebności studiujących. W trakcie oceny stwierdzono również sporadyczne przypadki niezgodności tematyki zajęć z zapisami sylabusów oraz niedociągnięcia w sposobie i zasadności oceniania.

Na tej podstawie można stwierdzić, że w zdecydowanej większości metody weryfikacji są dobrane adekwatnie do sprawdzanych efektów uczenia się. Większość nauczycieli akademickich wykorzystuje różnorodne metody, co wydaje się właściwym podejściem. Prace etapowe i końcowe pozwalają na weryfikację efektów uczenia się określonych w sylabusach

przedmiotów. Także w przypadku przedmiotów, odnośnie których stwierdzono brak rozkładu normalnego ocen, stosowane sposoby weryfikacji efektów były prawidłowe.

Na podstawie wyników oceny sformułowano zalecenia dotyczące działań naprawczych dla poszczególnych kierunków studiów. Należy zaznaczyć, że w przypadku wszystkich prowadzonych w ramach danego kierunku kursów, informacja dotycząca metod weryfikacji efektów uczenia się winna być przekazana studentom na początku kursu wraz z harmonogramem wykładów i ćwiczeń, być zgodna z informacjami zawartymi w sylabusie przedmiotu oraz nie podlegać modyfikacjom lub zmianom w czasie trwania kursu.

Konstatując, pozytywnie należy ocenić proces eliminowania nieprawidłowości w treściach sylabusów. Wykazywane niedociągnięcia w dokumentacji programów studiów, w tym w szczególności w treści sylabusów przedmiotów, są uzupełniane i aktualizowane, a system Sylabus okazał się bardzo efektywnym narzędziem w tym procesie. Tym niemniej, konieczna jest ciągła weryfikacja przedmiotów z uwzględnieniem aktualizacji w sylabusach treści programowych oraz zgodności przypisanych efektów uczenia się. Należy także zauważyć, że w porównaniu do wcześniej ocenianych lat akademickich, liczba zweryfikowanych przedmiotów była znacząco wyższa, zgodna z zapisami zawartymi w zarządzeniu.

3. Analiza wyników ankiet studenckich, protokołów hospitacji oraz ankiet absolwentów – dr hab. inż. Anna Czubaszek, profesor uczelni

Analiza wyników ankiet studenckich wskazuje na znaczne zróżnicowanie udziału studentów w ankiecie oraz ocen wystawianych przedmiotom i prowadzącym. Średnio udział ten wynosił 32%. Na wszystkich wydziałach występują problemy wynikające ze zbyt małej liczby studentów oceniających niektórych prowadzących lub przedmioty. Na Wydziale Biotechnologii i Nauk o Żywności (WBiNoŻ) i Wydziale Biologii i Hodowli Zwierząt (WBHZ) wyższą frekwencję zaobserwowano na studiach pierwszego stopnia niż na studiach drugiego stopnia. Na Wydziale Medycyny Weterynaryjnej (WMW) większy udział był studentów studiów niestacjonarnych niż stacjonarnych. Należy zatem w dalszym ciągu poszukiwać metod zachęcania studentów do zwiększenia ich udziału oraz rzetelnego podejścia do wypełniania ankiet.

Średnie oceny prowadzącego, sposobu prowadzenia zajęć oraz materiałów dydaktycznych przygotowanych do zajęć prowadzonych zdalnie były pozytywne (na wszystkich kierunkach oceny średnie przekraczały wartość 3, a bardzo często także wartość 4). Wiele zajęć i prowadzących oceniono dobrze i bardzo dobrze. Na każdym wydziale stwierdzono negatywne oceny sposobu prowadzenia zajęć, prowadzącego lub materiałów dydaktycznych, jednak ich udział w ogólnej liczbie ocen był niewielki. W tych przypadkach, należy poszukiwać przyczyn złej oceny. Negatywnie ocenieni nauczyciele akademicy, wspierani przez kierowników jednostek organizacyjnych i władze dziekańskie, powinni dążyć do poprawy jakości prowadzonych zajęć i uzyskania pozytywnej oceny studentów w kolejnym roku akademickim. Nisko ocenione w ankiecie zajęcia należy ująć w planie hospitacji na rok akademicki 2021/2022. Członkowie WKds.ZJK na Wydziale Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji (WIKŚIG) zwrócili uwagę, że w związku z prowadzeniem zajęć online przez cały czas trwania roku akademickiego 2020/2021 trudno rozstrzygnąć na ile niskie oceny wynikają z niewystarczającego opanowania technik kształcenia na odległość a na ile są faktyczną cechą prowadzącego.

Jednym z elementów oceny ankietowej była deklarowana przez studentów przeciętna liczba godzin pracy własnej w ramach poszczególnych przedmiotów. Na tej podstawie na każdym kierunku studiów dokonano analizy przypisania ECTS poszczególnym przedmiotom i stwierdzono, że w programach studiów znajdują się przedmioty o zawyżonej lub zaniżonej liczbie ECTS w stosunku do liczby deklarowanej w sylabusie. Stosunkowo duża liczba przedmiotów, co do których zgłaszano większą liczbę godzin pracy własnej niż zakładana

w sylabusie, może wynikać z przejścia na nauczanie zdalne na skutek ogłoszonej pandemii COVID-19. Taki system kształcenia spowodował konieczność poświęcenia większej liczby godzin na studiowanie materiałów dydaktycznych opracowanych przez poszczególnych nauczycieli do realizacji przedmiotów w warunkach zdalnych i wydłużenia czasu pracy własnej w stosunku do realizacji zajęć w sposób stacjonarny. Rady programowe poszczególnych kierunków powinny przeanalizować dane zamieszczone w raportach kierunkowych i zastanowić się nad możliwością weryfikacji liczby ECTS przypisanych przedmiotom, uwzględniając wyżej zamieszczony komentarz oraz fakt, że ta analiza była robiona po raz pierwszy.

Oceny wynikające z ankiet studenckich są elementem oceny bieżącej, innym równie ważnym elementem jest ocena post factum, realizowana poprzez tzw. ankietę absolwenta. W roku akademickim 2020/2021 stwierdzono, że liczba absolwentów biorących udział w ankiecie na wszystkich Wydziałach była zdecydowanie niższa niż liczba absolwentów ogółem i wyniosła średnio 45%. Najwyższa frekwencja wystąpiła na WMW i WIKŚiG (odpowiednio 60% i 55%) a najniższa na WP-T i WBiHZ (odpowiednio 34% i 37%). Przypuszczalnie przyczyną tego faktu było zdalne prowadzenie egzaminów dyplomowych i mniejsze możliwości zachęcania absolwentów do wypełnienia ankiety niż w przypadku stacjonarnej formy egzaminu, **jak również sam sposób przeprowadzania ankiety**. Na podstawie wyników ankiety można stwierdzić, że absolwenci dobrze oceniają relacje pomiędzy studentami i nauczycielami, w tym opiekę promotora pracy dyplomowej, a także obsługę w dziekanacie, infrastrukturę i wyposażenie sal dydaktycznych, zasoby biblioteczne, system świadczeń dla studentów, czy możliwości rozwoju pozanaukowego. **Niepokojące jest, że na kilku kierunkach nisko oceniono (<3,0) konstrukcję programu studiów, a na każdym wydziale absolwenci najniżej oceniali liczbę zajęć praktycznych.** Niska ocena ilości zajęć praktycznych jest zapewne częściowo wynikiem stanu pandemii COVID-19 i konieczności prowadzenia prawie wszystkich zajęć dydaktycznych, nawet tych kształtujących umiejętności praktyczne, w formie zdalnej. Zdaniem członków Komisji na WBiHZ wskazuje to na konieczność ciągłego procesu doskonalenia w tych obszarach, gruntownego przedyskutowania programów studiów, być może także zasięgnięcia szerszej informacji w tym zakresie od studentów i absolwentów.

Jednym ze sposobów kontrolowania jakości kształcenia są hospitacje zajęć. Liczba zrealizowanych hospitacji na poszczególnych Wydziałach była bardzo zróżnicowana. **Na WBiHZ w roku akademickim 2020/2021 nie przeprowadzono żadnych hospitacji.** Członkowie pozostałych komisji wydziałowych ocenili od 10 (WMW) do 48 przedmiotów (WP-T). Na WBiNoŻ oprócz 27 hospitacji dokonanych przez członków Komisji przeprowadzono dodatkowo 51 hospitacji dziekańskich, przeprowadzanych na podstawie postanowień zarządzenia nr 343/2020 Rektora Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu z dnia 9 listopada 2020 roku w sprawie wytycznych w zakresie organizacji, prowadzenia i rozliczania zajęć realizowanych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość z późn. zm. Wszystkie hospitowane wykłady i ćwiczenia zostały wysoko ocenione w zakresie wykorzystywanych materiałów, jakości przekazu treści oraz zaangażowania prowadzących zajęcia, a w przypadku przedmiotów realizowanych zdalnie również w zakresie zastosowanych metod i technik kształcenia na odległość. Tylko na WIKŚiG w jednym przypadku wskazano na niewystarczające zaangażowanie studentów, brak możliwości zadawania pytań prowadzącemu wykład oraz brak kontroli dostosowania tempa wykładu do możliwości poznawczych studentów. Na uznanie zasługuje ogrom pracy włożony przez prowadzących zajęcia zdalne w ich przygotowanie: wykorzystanie różnych dostępnych platform internetowych (Google Meet, Zoom, Microsoft Teams, Moodle), opracowanie materiałów dydaktycznych (instrukcje, prezentacje, filmy i artykuły zamieszczane na platformie Moodle) oraz podjęcie skutecznych prób aktywizacji studentów poprzez wdrażanie nowoczesnych metod kształcenia (flipped classroom, problem based learning). Hospitujący oraz hospitowani zwracali uwagę na fakt, że wszelkie formy kształcenia na odległość, nawet przy największym zaangażowaniu, wiedzy

i umiejętnościach dydaktycznych prowadzącego, wymagają zaangażowania i chęci przyswojenia treści zajęć lub nabycia nauczanych umiejętności również ze strony słuchacza. Członkowie Komisji na WP-T zwrócili ponadto uwagę, że model hospitacji obowiązujący w roku akademickim 2020/2021 nie do końca spełniał swoją rolę. Ich zdaniem należałoby nieco zmodyfikować kryteria oceny, gdyż niektóre są niejednoznaczne lub wręcz niemożliwe do oceny np. „wykorzystanie wiedzy studentów przekazanej w poprzednim okresie nauki” lub „dostosowanie tempa zajęć do możliwości studentów”. Niniejsze uwagi zostały uwzględnione a wzór protokołu hospitacji został zmodyfikowany i wprowadzony w załączniku nr 2 do zarządzenia nr 35/2022 Rektora UPWr regulującego kwestie organizacji i funkcjonowania USZJK w UPWr, przywołanego na wstępie niniejszego sprawozdania.

4. Opinia interesariuszy zewnętrznych, w tym jednostek, w których realizowane są kierunkowe praktyki studenckie (opinia opiekuna praktyk), w zakresie przygotowania przyszłych absolwentów do pracy zawodowej oraz zasadności i poprawności przygotowania nowych programów studiów – dr hab. Aleksander Chrószcz, profesor uczelni

W roku akademickim 2021/2022 udział praktykodawców w procesie ankietyzacji dochodził do 40% (WMW). Przytłaczająca większość praktykodawców deklaruje chęć dalszej współpracy z UPWr w zakresie realizacji praktyk studenckich. Są oni zadowoleni poziomem wiedzy teoretycznej studentów (WBiHZ, WIKSIG, WMW) oraz ich zaangażowania w proces realizacji praktyk (wszystkie wydziały). Część praktykodawców jest zainteresowana współpracą z wydziałami w zakresie opracowania programów studiów w celu ich dostosowania do wymogów rynku pracy (WBiHZ, WMW). Do bardzo cennych inicjatyw należał bezpośredni udział przedstawicieli WMW w pracach Rady Dolnośląskiej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej, jednak w skład obecnej Rady przedstawiciele wydziału nie zostali wybrani.

Najczęściej wskazane braki kompetencyjne studentów dotyczyły:

- a) braku umiejętności wykorzystania zdobytej w trakcie studiów wiedzy w praktycznej pracy podczas odbywania praktyk (badania laboratoryjne, technologia produkcji żywności, identyfikacja patogenów w żywności, analityka chemiczna - WBiNoŻ, właściwe rozpoznawanie gatunków roślin i zwierząt - WP-T, badania laboratoryjne- WBiHZ, braki w zakresie sposobu funkcjonowania Inspektoratu Weterynaryjnego i jego roli w ochronie zdrowia publicznego - WMW),
- b) braku doświadczenia związanego z obsługą nowoczesnego sprzętu związanego z gastronomią (WBiNoŻ), komputerowego (WP-T), braku umiejętności posługiwania się sprzętem weterynaryjnym dostępnym w lecznicy oraz wykonywania czynności manualnych podczas badania klinicznego (WMW),
- c) braku znajomości obowiązujących przepisów i regulacji prawnych, braku umiejętności ich zastosowania w praktyce oraz braku podstaw z zakresu rozumienia i właściwego interpretowania języka prawa,
- d) braku umiejętności sporządzania właściwej dokumentacji (WBiNoŻ, WP-T, WMW),
- e) niedostatku kompetencji społecznych dotyczących zarządzania i współpracy w grupie/zespole, nawiązywania kontaktów międzyludzkich (rozmowa z klientem, wytrwałość, cierpliwość, opanowanie w sytuacjach stresowych oraz brak asertywnej postawy) - WBiNoŻ, WP-T, WIKSIG, WMW,
- f) braku doświadczenia studentów w zakresie obchodzenia się ze zwierzętami gospodarskimi (WMW) braki w wykształceniu z zakresu umiejętności dnia pierwszego, chorób zwierząt egzotycznych, farmakoterapii, onkologii, technik chirurgicznych, radiologii, badania klinicznego, chorób dużych zwierząt (WMW).

W swoich opiniach pracodawcy wskazywali konieczność zwiększenia ilości zajęć praktycznych (praktyk, staży) dla zdobycia umiejętności wykorzystywanych w pracy zawodowej - WBiNoŻ. Praktykodawcy zaznaczyli, iż konieczne jest dostosowanie terminu odbywania praktyk (po 6 semestrze studiów) do stopnia zaawansowania studentów w procesie kształcenia (zdobyta wiedza teoretyczna, podstawowe umiejętności praktyczne). Ponadto praktyczna możliwość efektywnego realizowania praktyk studenckich uzależniona jest od wielkości przedsiębiorstwa (większa różnorodność zleceń) i stopnia zaawansowania prac budowlanych - WIKŚiG. Zwrócono również uwagę na fakt, że w związku z pandemią COVID-19 studenci posiadają braki w zakresie umiejętności praktycznych związanych z praktyką pracy zawodowej - WBiNoŻ, WP-T, WBiHZ).

Problemy stwierdzane na poszczególnych wydziałach:

- a) WIKŚiG – niski udział interesariuszy zewnętrznych w posiedzeniach rad programowych, mała ilość zajęć prowadzonych z udziałem przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego;
- b) WBiNoŻ – zbyt mała liczba podmiotów gospodarczych biorących udział w ankietyzacji i realizacji praktyk;
- c) WMW – niedostatek aktualnej wiedzy, a przede wszystkim deficyt umiejętności praktycznych związanych z odbytymi zajęciami klinicznymi, braki dotyczące znajomości obowiązujących przepisów prawa, brak kompetencji społecznych (kontakt z trudnym klientem, marketing, psychologia postępowania z opiekunem pacjenta, słabe radzenie sobie ze stresem w sytuacjach kryzysowych, zbyt wczesne prowadzenie praktyk hodowlanych (studenci anglojęzyczni – wydłużenie tych praktyk) i brak ich dostosowania do sezonowości rozrodu zwierząt;
- d) WP-T – niedostatek wiedzy praktycznej oraz znajomości przepisów prawa, obsługi nowoczesnego sprzętu komputerowego.

5. Ocena procedury dyplomowania – dr hab. inż. Joanna Kamińska, prof. uczelni

Ocena procesu dyplomowania na studiach pierwszego i drugiego stopnia nie wykazała istotnych uchybień. W wyniku oceny prac dyplomowych stwierdzono, że tematy były zgodne z efektami uczenia się i zakresem treści programowych dla kierunku studiów, treści i struktura prac była zgodna z ich tematami. Zidentyfikowano **pojedyncze przypadki prac stanowiących przegląd literatury** (co może być wynikiem zdalnej formy pracy w związku z pandemią COVID-19 uniemożliwiającą wykonanie badań laboratoryjnych). W jednostkowych przypadkach zaobserwowano brak aktualnych pozycji literaturowych w zakresie realizowanej tematyki pracy. Zidentyfikowano rozbieżności w ocenach promotora i recenzenta pracy, jednak były one akceptowalne. W związku z tym warto jednak rozważyć okresowe ograniczenie powierzania opieki nad pracami dyplomowymi osobom, które uzyskały niskie oceny w zakresie procedury dyplomowania, a także ograniczenie maksymalnej liczby prac, którą może się opiekować jeden nauczyciel akademicki. Zaproponowano rozszerzenie formularza recenzji pracy o ocenę/opis odniesienia do kierunkowych efektów uczenia się i kompetencji inżynierskich. Pytania na egzaminie dyplomowym sprawdzały efekty uczenia się właściwe dla kierunku studiów.

6. Ocena prowadzonych na wydziale studiów doktoranckich we współpracy z ich kierownikiem – dr hab. inż. Joanna Kamińska, prof. uczelni

W roku akademickim 2020/2021 na UPWr studia doktoranckie były realizowane jedynie przez studentów III oraz IV roku w związku ze zmianą sposobu kształcenia doktorantów tzn. uruchomieniem w 2019 roku kształcenia w Szkole Doktorskiej. Studenci studiów trzeciego

stopnia bardzo pozytywnie wypowiedzieli się w ankietach na temat prowadzonych zajęć, w szczególności wykorzystywanych metod dydaktycznych, merytorycznego przygotowania prowadzących oraz sposobu ich prowadzenia.

Absolwenci studiów doktoranckich dobrze lub bardzo dobrze ocenili: możliwości poszerzania wiedzy, kształtowania umiejętności redagowania prac naukowych, dostępność informacji dotyczących studiów doktoranckich, przejrzystość rekrutacji, sam przebieg studiów doktoranckich, zakres kształcenia, udział w zajęciach dydaktycznych, wsparcie w zakresie finansowania pracy badawczej, możliwość publikacji wyników badań naukowych, opiekę promotora oraz sprawność administracji UPWr.

7. Ocena prowadzonych na wydziale studiów podyplomowych we współpracy z ich kierownikami – dr hab. Aleksander Chrószcz, prof. uczelni

Prowadzone w UPWr studia podyplomowe oceniane są pozytywnie. Udział ankietowanych w adaniu wahał się od 60% do 100% uczestników studiów podyplomowych. Na szczególne podkreślenie zasługuje fakt, że przyczyniły się one również do aktywizacji starszego pokolenia ewentualnych odbiorców, którzy ponadto mogą spełniać ważną rolę edukacyjną w swoich lokalnych społecznościach (WP-T).

W związku z okolicznościami stanu pandemii COVID-19 ankietowani wskazali brak wystarczającej liczby zajęć praktycznych. Większość uczestników studiów podyplomowych kładzie nacisk na doskonalenie umiejętności praktycznych, bezpośredni kontakt ze specjalistą w dziedzinie, możliwość poszerzenia dotychczasowej wiedzy oraz zdobycie nowych umiejętności związanych z postępem w nauce.

Zaznaczenia wymaga niska jakość materiałów dydaktycznych przekazywanych uczestnikom oraz konieczność zrównoważenia udziału praktyków i teoretyków w danej dziedzinie w czasie zajęć.

Słuchacze studiów podyplomowych sugerowali ponadto możliwość rozszerzenia samych treści kształcenia poza ramy określone w programie studiów podyplomowych.

W kolejnych latach należy wyeliminować braki dotyczące umiejętności praktycznych oraz praktycznego wykorzystania wiedzy teoretycznej mogące być skutkiem ograniczenia zajęć praktycznych z uwagi na pandemię COVID-19, zrównoważyć udział przedstawicieli nauk związanych z teorią i praktyką zawodu, rozszerzyć zakres nauczanych treści a także poprawić jakość materiałów dydaktycznych przekazywanych słuchaczom studiów podyplomowych.

8. Opiniowanie programów studiów dla cyklu kształcenia rozpoczynającego się w następnym roku akademickim – dr hab. inż. Magdalena Zatoń-Dobrowolska, prof. uczelni

W odniesieniu do wszystkich przedstawionych do oceny programów studiów WKds.ZJK stwierdziły zgodność z regulacjami, zarówno ustawowymi, jak i wewnętrznymi UPWr i zaopiniowały je pozytywnie. Jedynie w kilku przypadkach zostało zalecone dopracowanie opisu kierunków, tak aby były one mniej ogólne, a bardziej ukierunkowane na wykazanie specyfiki kierunku. Efekty uczenia się zostały we wszystkich przypadkach dobrze zdefiniowane i opisane, a przedstawione sylabusy umożliwiają ich osiągnięcie przez studentów w czasie studiów. Powiązanie ich z realizowanymi badaniami na wydziałach pozwala na to, aby były to studia o profilu ogólnoakademickim. Opisy procesu dyplomowania nie budziły zastrzeżeń w przypadku większości kierunków, jedynie w kilku przypadkach wskazana została konieczność uszczegółowienia opisu i zawarcia w nim faktycznie realizowanych procedur (sposobu wyboru tematów prac, przebiegu egzaminu dyplomowego). Podkreślano także konieczność cyklicznej weryfikacji i korekty sylabusów oraz zwracania uwagi m.in. na powtarzające się treści programowe, poprawność dobrania metod weryfikacji uzyskiwanych

efektów uczenia się, aktualności literatury. Podkreślano także konieczność przedstawiania do oceny przez WKds.ZJK przy opiniowaniu programów studiów, szerszej informacji w zakresie m.in. macierzy pokrycia kierunkowych efektów uczenia się przez efekty przedmiotowe, planów studiów (przypisanie przedmiotów do poszczególnych semestrów).

WKds.ZJK w różny sposób przeprowadzały opiniowanie programów studiów i opracowanie tego elementu jakości kształcenia. W celu wyeliminowania tego problemu, w trakcie prac nad przytoczonym już na wstępie do niniejszego sprawozdania zarządzeniem nr 35/2022 Rektora UPWr regulującego kwestie organizacji i funkcjonowania USZJK w UPWr, wprowadzono wzór karty oceny programu studiów, który ma być narzędziem optymalizującym i standaryzującym całościową analizę dokumentacji programów studiów dla nowych cykli kształcenia. W bieżącym roku akademickim niezbędne jest jeszcze wdrożenie jednolitej procedury opiniowania przez WKds.ZJK programów studiów w oparciu o ww. kartę oceny oraz opracowanie zasad zgłaszania nowych przedmiotów do nowych cykli kształcenia planowane jest jeszcze w roku akademickim 2021/2022.

9. Analiza mobilności studentów i poziomu umiędzynarodowienia – dr Katarzyna Lech-Książkiewicz, prof. dr. hab. inż. Krzysztof Pulikowski na podstawie sprawozdania przygotowanego przez Dział Współpracy z Zagranicą

Ze względu na pandemię COVID-19 liczba wyjazdów zagranicznych studentów i doktorantów w roku akademickim 2020/21 spadła w stosunku do roku ubiegłego.

W przypadku doktorantów liczba wyjazdów zmniejszyła się z 45 do 28 wyjazdów. Większość wyjazdów zagranicznych doktorantów stanowiły staże badawcze i naukowe (16) oraz konferencje (9) i były to wyjazdy krótkoterminowe, trwające od paru dni do 2 miesięcy.

W roku akademickim 2020/2021 z UPWr wyjechało w sumie 125 studentów (29 studentów, którzy w ramach programu Erasmus+ wyjechali na studia na okres jednego lub dwóch semestrów, 65 studentów wyjechało na staże (SMP), 2 studentów wyjechało w ramach programu CEEPUS 2020/2021). Najwięcej studentów wyjechało z wydziału: WMW (18 osób), WBiHZ (5 osób), WBiNoŻ (3 osoby), WIKŚiG (2 osoby), WP-T (1 osoba). W roku akademickim 2020/2021 na staże (SMP) z programu Erasmus+ wyjechało 75 studentów UPWr, tj.: 30 wyjazdów z projektu Erasmus+ KA103-2019, w tym najwięcej osób z WMW - 25 osób. 35 wyjazdów z projektu Erasmus+ KA103-2020, w tym w tym najwięcej osób z WMW - 34. Wyjazdy na staże były realizowane do następujących krajów: Niemcy, Portugalia, Włochy, Hiszpania, Austria, Czechy, Węgry, Szwecja, Belgia, Irlandia, Zjednoczone Królestwo, Dania, Francja.

W ramach programu CEEPUS 2020/2021 wyjechał 1 student z WMW i 1 student z WBiNoŻ. Wyjazdy trwały od 1 do 4 miesięcy.

W roku akademickim 2020/20221 UPWr gościł w sumie 103 studentów (91 zagranicznych studentów, którzy w ramach programu Erasmus+ uczestniczyli w wymianach w trakcie trwania jednego lub dwóch semestrów, 5 studentów odbywających staże na UPWr, 7 studentów przyjechało w ramach programu CEEPUS 2020/2021). Najwięcej studentów zagranicznych gościł WMW (24 studentów). Na WIKŚiG przyjechało 23 studentów, WBiNoŻ gościł 21 studentów, na WP-T uczestniczyło w zajęciach 17 studentów. Najmniej studentów przyjechało na WBiHZ - 6 studentów.

W wymianach dominowali studenci z krajów Unii Europejskiej, natomiast najwięcej studentów przyjechało z Hiszpanii (31), Francji (13), Włoch (11) i Turcji (10).

W ramach programu Erasmus+ 5 studentów odbywało staże w UPWr, ponadto w ramach programu CEEPUS 2020/2021 przyjechało 6 studentów oraz 1 doktorant na WBiNoŻ.

UPWr posiada w ofercie wiele programów umożliwiających wyjazdy zagraniczne, z których mogą korzystać studenci, doktoranci i pracownicy. Programy umożliwiają kontakty z innymi

uczelniami na świecie, zapewniając finansowanie pobytu. Niestety w związku z wybuchem pandemii COVID-19 uczelnia nie była w stanie wykorzystać wszystkich przyznanych środków finansowych w ramach projektów mobilnościowych.

W roku akademickim 2020/21 odnotowano spadek mobilności doktorantów o ok. 1/3. Nadzieje przynosi fakt, że niewykorzystane środki finansowe w ramach przyznanych uczelni programów, trzeba będzie wykorzystać jak najszybciej, gdy pozwoli na to sytuacja pandemiczna na świecie, a w szczególności w Europie.

W przypadku wyjazdów na studia, to w porównaniu z rokiem akademickim 2019/2020 nastąpił spadek liczby studentów wyjeżdżających o 25%. Na podstawie analizy przeprowadzonej przez Dział Współpracy z Zagranicą małe zainteresowanie studentów wyjazdami na studia może być związane z kilkoma problemami: pandemia COVID-19, problem z dopasowaniem przedmiotów, znalezieniem odpowiedników; obawa przed niezaliczeniem poszczególnych przedmiotów, przed powtarzaniem całego semestru/roku, przed nieporadzeniem sobie finansowo w trakcie wyjazdu, przed nieporadzeniem sobie ze studiowaniem w obcym języku. Działaniem na przyszłość wspierającym udział studentów w mobilności międzynarodowej może być np. stworzenie tzw. okna mobilnościowego, czyli możliwości wyjazdu studenta i realizowania całego semestru na uczelni zagranicznej z zapewnieniem możliwości uzyskania przez studenta efektów uczenia się określonych w programie studiów bez konieczności dopasowywania przedmiotów do naszego programu studiów.

Dodatkowo wydaje się, że należy zwrócić uwagę na motywator finansowy, jako ten, który może znacząco wpłynąć na zainteresowanie wyjazdami na studia. Studenci ponoszą podczas studiów zagranicznych bardzo dużo wydatków i dodatkowe stypendium mogłoby ułatwić ich pobyt za granicą. Zachęta w postaci wypłacanego każdemu studentowi tzw. stypendium związanego ze wzrostem umiędzynarodowienia, mogłoby wpłynąć pozytywnie na wzrost mobilności.

Dział Współpracy z Zagranicą podejmuje szereg aktywności, aby pozyskać jak najwięcej studentów przyjeżdżających i wyjeżdżających w ramach międzynarodowych programów mobilnościowych, m. in. takich jak:

- a) opracowywanie „Erasmus+ Information Package” w formie papierowej i elektronicznej i jego wysyłka do uczelni zagranicznych, a także dystrybucja wśród zagranicznych studentów i pracowników, którzy odwiedzają naszą uczelnię,
- b) współpraca z organizacją STEP UP (zrzeszenie studentów pomagających studentom zagranicznym na UPWr),
- c) organizowanie cyklicznych spotkań (w czasie pandemii w formie online) dot. programu Erasmus+ na poszczególnych wydziałach wraz z udziałem studentów danego wydziału, którzy wyjechali na studia w ramach Erasmus+, promocja pozostałych programów mobilnościowych.

W najbliższym czasie Dział Współpracy z Zagranicą planuje jeszcze wdrożyć w życie następujące działania:

- a) nagrywanie krótkich filmów promocyjnych ze studentami zagranicznymi zachęcającymi do studiowania na UPWr,
- b) zbieranie opinii studentów zagranicznych, przyjeżdżających na studia na UPWr w ramach programu Erasmus+, opinie do wykorzystania w „Erasmus+ Information Package”, mediach społecznościowych i stronie www uczelni,
- c) organizacja spotkań online ze studentami zagranicznymi, zarówno na etapie rejestracji, jak i trwania mobilności,
- d) zaopatrywanie pracowników wyjeżdżających w ramach Erasmus+ w „Erasmus+ Information Package” przy podpisaniu umowy celem przekazania broszury na uczelni partnerskiej,

- e) organizowanie spotkań z psychologiem, większa aktywność w mediach społecznościowych (np. Facebook) skupiających się na opisach doświadczenia z wyjazdów w ramach programów wymiany.

10. Analiza ankiet dotyczących funkcjonowania dziekanatu, infrastruktury, dostępu do informacji – *Justyna Załuska, Sandra Mulica*

W roku akademickim 2020/2021 po raz pierwszy przeprowadzono wśród studentów ankietę dotyczącą pracy dziekanatu, oceny infrastruktury i dostępu do informacji. W ankiecie udział wzięło średnio 16% studentów.

Analiza wyników z poszczególnych wydziałów pozwala wyciągnąć następujące wnioski:

- a) Na wszystkich wydziałach nisko został oceniony dostęp do Internetu na terenie uczelni, ilość miejsc odpoczynku oraz zaplecze socjalne. Na WP-T studenci ocenili dostęp do miejsc odpoczynku i zaplecza socjalnego na terenie uczelni na 2,6, a dostęp do Internetu na 2,0. Na WMW oceny te wyniosły odpowiednio 2,7 i 2,2.
- b) Ocena pracy dziekanatów była zróżnicowana, co było spodziewanym wynikiem, ze względu na cechy osobowościowe osób pracujących przy obsłudze studentów z poszczególnych kierunków studiów. Dla WP-T ocena pracy dziekanatów wyniosła średnio między 3,9 a 4,0 (w zależności od pytania), na WMW średnio 4,0-4,5.
- c) Na WP-T i WMW dostęp do informacji i aktualność informacji zostały ocenione na podobnym poziomie (3,7-3,8), dla pozostałych wydziałów brak jest szczegółowych informacji. W sprawozdaniach z WIKŚiG oraz WBiHZ nie wspomniano o tym aspekcie w raportach, w sprawozdaniu z WBiNoŻ pojawiło się stwierdzenie, że studenci dobrze oceniają dostęp i aktualność informacji.
- d) Ocena domów studenckich pojawiła się jedynie w raporcie WP-T, warunki lokalowe zostały ocenione następująco: najwyższą ocenę uzyskał Dom Studencki Raj (ocena 4,5), najniższe zaś domy studenckie: Talizman (3,1), Arka (3,2) i Centaur (3,3).

Warto zwrócić również uwagę na fakt, że responsywność ankiet wśród studentów była niska. W związku z niewielką liczbą studentów biorących udział w ankiecie do jej wyników należy odnosić się ostrożnie.

11. Zakres działań naprawczych – *dr hab. inż. Magdalena Zatoń-Dobrowolska, profesor uczelni*

1. Zwiększenie nacisku na nabycie przez studentów umiejętności praktycznych oraz praktycznego wykorzystania wiedzy teoretycznej (badania laboratoryjne, użytkowanie nowoczesnej aparatury, sprzętu komputerowego); kompetencji społecznych (praca w grupie, sytuacje kryzysowe, reakcja na stres); znajomości obowiązujących przepisów prawa oraz rozumienia języka prawa i jego interpretacji.
2. Zwiększenie udziału zajęć praktycznych (ćwiczenia projektowe i laboratoryjne) w ogólnej liczbie godzin dydaktycznych np. do 2/3, model 1 godzina wykładu 2 godziny ćwiczeń.
3. Uzupełnienie recenzji prac inżynierskich o ocenę aspektu inżynierskiego pracy.
4. Wypracowanie mechanizmu pozwalającego okresowo nie zlecać opieki nad pracami dyplomowymi nauczycielom akademickim nie w pełni wywiązującym się z tego obowiązku, w szczególności w przypadkach gdy jakość prac realizowanych pod opieką danego nauczyciela akademickiego zostanie oceniona przez WKdsZJK lub PKA jako niewystarczająca oraz możliwości ograniczania liczby prac wykonywanych pod opieką jednej osoby.

5. Podjęcie działań zmierzających do poprawy infrastruktury uczelni w zakresie: dostępu do internetu, miejsc odpoczynku, a także warunków sanitarnych.
6. Wdrożenie jednolitej procedury oceny programów studiów oraz opracowanie zasad zgłaszania nowych przedmiotów dla nowych cykli kształcenia.
7. Wprowadzenie obowiązkowej weryfikacji miejsc wybranych przez studentów, jako miejsca realizacji praktyki, zwłaszcza pod kątem stosowanych technologii, wykorzystywanej aparatury i narzędzi itd.; zaangażowanie Stacji Badawczo-Dydaktycznych jako miejsc odbywania praktyk przez studentów.
8. Automatyzacja procedury przeprowadzania ankietyzacji absolwentów np. powiązanie wysłania ankiety do studenta z wypełnieniem protokołu z egzaminu dyplomowego.
9. Poprawa funkcjonowania oraz zwiększenie bezpieczeństwa uczelnianych systemów informatycznych APD i USOS, w tym zwiększenia automatyzacji procesów, cyfryzacji obsługi studentów, opracowanie raportów i narzędzi analitycznych dostępnych z poziomu użytkowników.
10. Doskonalenie systemu motywowania studentów i przekonania ich do rzetelności wypełniania ankiet.

12. Podsumowanie i wnioski końcowe – *prof. dr. hab. inż. Krzysztof Pulikowski, dr Katarzyna Lech-Książkiewicz.*

Funkcjonowanie kształcenia w roku akademickim 2020/2021 to kolejny rok ograniczeń związanych pandemią COVID-19. Nauczyciele akademicy w wysokim stopniu opanowali prowadzenie zajęć w systemie zdalnym, jednak braki w zakresie nabywania umiejętności praktycznych przez studentów uwidaczniają się coraz bardziej. W związku z powyższym konieczne jest podjęcie intensywnych działań zmierzających do zwiększenia udziału zajęć praktycznych realizowanych w siedzibie uczelni, powiązanie ich z prawidłowo przygotowaną pracą dyplomową oraz profesjonalnie zorganizowanymi praktykami studenckimi.

Dalszego doskonalenia wymagają programy studiów, a szczególności ich elementy związane z nabywanymi umiejętnościami praktycznymi oraz dyplomowaniem. Kolejnym aspektem jest poprawa warunków studiowania m.in.: dostęp do Internetu, miejsca wypoczynku pomiędzy zajęciami, warunki sanitarne; funkcjonowanie dydaktycznych systemów informatycznych: USOS i aplikacji stowarzyszonych (APD, Ankieter). Należy dążyć do zwiększenia: automatyzacji i cyfryzacji procesów obsługi studentów, liczby raportów i narzędzi analitycznych dostępnych z poziomu użytkowników; poprawy jakości danych wraz z eliminacją błędów i niezgodności z danymi w innych systemach informatycznych uczelni (TETA, Baza Wiedzy). Ważnym aspektem jest także kontynuowanie działań mających na celu doskonalenie stosowanych mechanizmów promocji i umiędzynarodowienia studiów oraz mobilizacji studentów do udziału w ocenie procesu kształcenia oraz budowania wśród studentów postawy współodpowiedzialności za jego jakość.

25.03.2022 *Krzysztof Pulikowski*

Data, podpis przewodniczącego
Rektorskiej Komisji ds. Jakości Kształcenia